Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schälek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administratiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. seu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 225. Braşov, Luni-Marţi, 10 (22) Octomvre 1895.

## Miniştrii austriacĭ în Pesta

Nu-i nimic deosebit a vedé miniştri austriacĭ în Pesta. De când s'a înfiinţat dualismul mereu se plimbă consiliarii Majestăţii Sale dela Pesta la Viena şi vice-versa. Ba pe timpul, când sunt întrunite delegaţiunile, fac împreună cu ei acest drum şi o mare parte din membrii parlamentelor.

Se póte însĕ constata, că miniştrii unguresci mai adese-orĭ trebue sĕ facă drumul la Viena, decât cei austriacĭ la Pesta. Aşadéra este esplicabilă emoţiunea, de care au fost cuprinse cercurile politice maghiare, când s'a anunţat că vin dela Viena deodată trei: ministrul de esterne Goluchowski, ministru-preşedinte, Badeni şi ministrul de finance austriac Bilinsky.

Scopul imediat al visitei acestor miniştri a fost de a asista la depunerea jurămêntului noilor guvernatorĭ austriacĭ: principele Sangusko şi marchisul Bacquehem, în mânile monarchului, care se află de present în Budapesta. Dér ei au mai avut, se ḑice, de scop sĕ intre în contact cu miniştrii unguresci şi cu cercurile politice dominante din capitala ungară.

Ḑiarul oficiului de esterne din Viena spune, că contele Badeni va căuta se prepare terenul unei înţelegerĭ cu guvernul unguresc pentru viitórea acţiune a reînoii pactului economic între Ungaria şi Austria. E vorba ca amêndouĕ părţile sĕ fiă pe cât numai este cu putinţă mulţămite cu acest pact.

In Badeni — ḑice numitul ḑiar — Maghiarii vor cunósce un astfel de bărbat de stat, care lipsit de orĭ-ce antagonism şi de orĭ-ce simţ de rivalitate, este cu totul pĕtruns de scopurile dualismului şi de interesele pactului, şi că nu face nicĭ o deosebire între posiţia Ungariei şi aceea a părţii austriace a monarchiei.

Pentru acuma nu se póte intra în complecsul pactului, dér este de ajuns, ḑice „Fremdenblatt“, sĕ se facă apropierea personală şi printr'asta sĕ se întărescă sêmţul de încredere reciprocă în cele două guverne.

La ce resultat vor fi ajuns, cu Banffy şi soţii sĕi, ministru-preşedinte Badeni şi colegul lui dela finance, nu putem sci. Ceea ce vedem însĕ este, că foile unguresci nu prea dau probe de mare încredere în neteda deslegare a cestiunei reînoirii pactului cu Austria. Foile opoziţionale în deosebĭ se arată forte pesimiste şi nu vor sĕ crédă, că cercurile politice austriace ar pute fi conduse de principiul echităţii şi de respectul încrederei reciproce la acéstă reînoire.

O deosebită atenţiune dau însĕ foile maghiare înţelegerii dintre ministrul de esterne Goluchowski şi baronul Banffy. Se spune, că Goluchowski, după ce a visitat pe toţĭ miniştri unguresci, s'a dus la clubul liberal, unde a petrecut vr'o două óre, conversând cu miniştri şi cu membrii clubului, ér în urmă a conferit singur cu ministru preşedinte Banffy.

„Egyetértés,“ provócă pe Banffy, care este ambiţios de-a dobêndi succese pe terenul politicei de naţionalitate, ca sĕ atragă atenţiunea ministrului de esterne asupra acelor însemnate interese ale statului ungar, carĭ pretind cel mai energic şi cel mai precaut control din partea d-lui Goluchowski.

Şi este caracteristic, că, între aceste interese, fóia oposiţională, pune în primul rênd „controlul strict“, ce 'l pretinde dela d-l Goluchowski faţă de noul guvern român, a căruia şef, d-l Dimitrie Sturdza, „s'a espus destul de demonstrativ în cestiunea transilvană.“ —

---

## „Fremdenblatt“ despre noul minister din România.

„*Fremdenblatt,*“ organul ministerului de esterne austriac, vorbind despre schimbarea ministerului din România, ḑice între altele următórele:

Partidul conservator-junimist stetea înaintea a doue alternative: séu de a-se usa, séu de a-şĭ salva viitorul printr'o retragere timpurià. Ministerul conservator-junimist se póte retrage cu sentimentul, că şi-a câştigat marĭ merite pentru Rege şi pentru patriă. Monarchia *austro-ungară*, pe când recunósce acésta, tot-odată regretă depărtarea acelui cabinet, care a sciut sĕ cultive şi întărescă cele mai bune raporturĭ cu monarchia.

Politica esternă a României sub conducerea iscusită şi plină de tact a lui Lahovary a fost îndreptată totdéuna spre susţinerea păcei şi a ordinei, şi ast-fel stetea în deplină consonanţă cu direcţiunea monarchiei austro-ungare şi a aliaţilor ei în ce privesce politica esternă. Cel mai mare merit pentru desvoltarea economică a României sub egida acestei politicĭ şi pentru consolidarea raporturilor de acolo 'i se cuvine fără îndoială *Regelui*. Inţelepciunea lui diplomatică, caracterul sĕu şi veneraţiunea, de care se bucură Regele Carol în ţéră, ofer garanţiă sigură, că România va continua a fi un element de linişte, ordine şi de stabilitate pe Peninsula-balcanică.

Şi partida liberală, care ia acum în mânĭ frênele guvernului, nutrea mai înainte simţeminte prietinescĭ faţă cu monarchia austro-ungară şi faţă cu tripla alianţă. Marele ei conducĕtor *Brătianu* a învĕţat a cunósce şi a preţui pe timpul congresului dela Berlin sprijinul prietinesc al monarchiei austro-ungare. Ministerul Brătianu, în care pe atuncĭ *Sturdza* juca un rol însemnat, a contribuit mult la consolidarea raporturilor prietinescĭ dintre monarchia austro-ungară şi România. De aceea ar însĕmna, a-se atinge de înţelepciunea şi patriotismul şefului noului cabinet, décă cineva s'ar îndoi în bunăvoinţa lui, de-a continua astăḑĭ acéstă politică.

Cu ocasiunea acestei apreţiărĭ nu putem însĕ sĕ trecem cu tăcerea peste un episod din lupta parlamentară, pe care o purtase dl Sturdza contra ministerului repăşit. Ca şef al unei oposiţiunĭ slabe la numĕr, dér cu atât mai aspre şi mai fără disconsiderare în acţiunea ei, ministrul de astăḑĭ a atacat în mod vehement politica conservativă şi prietenéscă faţă cu tripla alianţă şi faţă cu Austro-Ungaria a cabinetului Catargiu, şi mai ales într'o vorbire, pe care o ţinuse în senat şi care se ocupa cu raporturile interne din Ardeal, a observat o astfel de atitudine faţă cu monarchia nóstră şi a desvoltat astfel de părerĭ, carĭ cu tot dreptul au născut resens în opiniunea nóstră publică şi carĭ steteau în contraḑicere eclatantă cu acele principii, pentru carĭ s'a luptat dl Sturdza ca ministru, dimpreună cu partida sa.

Pentru de a-şĭ recâştiga simpatia şi încrederea, de care s'a bucurat partida sa mai înainte în Austro-Ungaria, Sturdza va trebui sĕ dovedéscă, *că are de gând sĕ continue politica esternă a lui Brătianu*, care în fapt se deosebesce forte puţin de politica esternă a cabinetului repăşit. Aci contăm cu încredere la înţelepciunea Regelui Carol, ale cărui vederĭ politice cunoscute şi câştigate în decursul a mulţĭ anĭ ne ofer garanţă, că România nu se va arunca în aventurĭ politice, ci va urma cursul, căruia are ea de-a mulţămi posiţia favorabilă şi stimată, pe care o ocupă de present în concertul popórelor europene.

---

## In cestiunea demonstraţiunilor din Agram.

Din Agram se telegrafézā, că în ḑiua de 17 Octomvre au fost deţinuţĭ vre o 150 studenţĭ, dintre carĭ însĕ numai 25 au fost puşĭ în închisóre preventivă, ceilalţĭ încă în nóptea aceleaşĭ ḑile au fost liberaţĭ. Funcţionarĭ înalţĭ, între carĭ şi un septemvir, au cerut sĕ li-se libereze fiiĭ, dér fără succes.

Intre profesorii universitarĭ au produs mare indignare mĕsurile aspre luate contra tinerilor universitarĭ. *Societatea studenţilor „Zastava“ s'a disolvat* din ordinul Banului

---

FOILETONUL „GAZ TRANS.“

### O dramă în pădure.

Puternica pădure stă tăcută şi posomorîtă, fiind aprópe cutropită de giganti ca sarcină de zăpadă, ce căḑuse în ḑilele din urmă pe crengile bĕtrânilor braḑĭ. Orĭ cât de des este coperişul, ce-l fac acele verḑĭ peste pădure, zăpada totuşĭ pĕtrunse prin el şi pe încetul cu încetul acoperì şi pămêntul cu un covor alb.

Alergam cu o saniă uşóră printre arborĭ. Inaintea mea bĕtrânul vizitiu al forestierului suprem, încăruntit în serviciul stăpânu-s'o, dér totuşĭ încă la postul sĕu, corect şi viguros, mânând cu siguranţă, ca de măestru, caii cei puternicĭ.

Abia se aude tropotul cailor şi sgomotul saniei; numai clopoţeii dela hamurĭ şi sforăitul cailor pĕtrunde tăcerea.

In ambele părţĭ poţĭ privì adênc în pădure, care se întinde în depărtare de milurĭ întregĭ. Câte vietăţĭ nu sunt între acestĭ trunchĭ! Puternicul cerb roşu stăpânesce acest revier, cărările sale se vĕd când icĭ, când colo. Grupe de grupe alérgă cerbii încóce şi încolo şi apoi dispar în desime. Vulpea âmblă după pradă şi nóptea ţipă bufniţa. Sfióse caută căpriórele un adăpost şi cu mare precauţiune se strécură hoţul de vênător pe căile singuratice, mânat de puternica sa pasiune, séu de fóme.

De-odată pădurea rĕmâne de o parte, un câmp nemărginit de zăpadă se întinde înainte. Cincĭ minute merge aşa mai departe, apoi érăşĭ se ivesc tufele şi arborii pădurei, şi se aude lătratul unor cânĭ. Curênd după asta ne oprim înaintea unei case.

Numai repede înlăîntru, ca nu cumva frigul sĕ pĕtrundă prea mult în casă! E o simţire ciudată, de-a te vedé aşa de-odată dintr'o pădure singuratică şi întunecósă într'o casă omenéscă bine încălḑită. Multă vreme nu scapĭ de acéstă simţire.

Domnul şi dómna stau la masă cu óspele, pe când drăgălaşa fetiţă a forestierului suprem privesce cu curiositate pe noul venit. Abia după o óră mĕ simţii ca la mine acasă.

Târḑiu de tot se anunţă sosirea forestierului. Nu sciam cum a intrat, căcĭ de-odată îl vĕḑui stând în uşă nemişcat. Figura lui înaltă îmĭ părea până aprópe de plafond.

— „Aşa târḑiu ai venit? îl întrebà forestierul-şef.

— „Am venit, ca sĕ te întreb, când am sĕ plec?“

Vocea sa suna sec şi rece.

— „Ei bine“, ḑise bĕtrânul domn. „Poimâne poţĭ pleca. Mâne ne însoţescĭ la o cursă de cerbĭ. Pentru dómna forestierà,“ adause el suriḑênd, „e gata totul?“

Forestierul nu clintì nicĭ un muschiu al feţei. „Porunciţĭ?“ rĕspunse el liniştit.

Şeful îi făcù sĕmn şi el dispărù întocmai după cum intrase.

— „Nicĭ-odată nu l'am vĕḑut riḑênd“, ḑise vechiul meu amic, după ce plecase forestierul.

— „Voesce sĕ se însóre? întrebai eu.

— „Da. Se căsĕtoresce cu drăgălaşa fată a unui învĕţător. E lucru de neînţeles! De-aşĭ fi în locul fetei, mĭ-ar fi frică. Dér póte că ea îl va schimba. Şi la vêrsta de trei-ḑecĭ şi trei de anĭ eştĭ încă capabil sĕ te schimbĭ. Eu mĕ voiu bucura, căcĭ n'am vĕḑut un om mai harnic ca dênsul în acéstă specialitate.“

Acéstă judecată o aflai confirmată a doua ḑi. Tăcut, liniştit păşea el înaintea nóstră în revierul acoperit cu zăpadă. Fără a trăgăna, el afla tot-déuna calea cea adevĕrată. Vênatul îl zărea el întâi şi, cu tóte că pădurea era mare, el cunoscea tóte potecile. Puţinele cuvinte, ce le rostise despre cultura arborilor, arătau o mare pĕtrundere şi esperienţă. Dér cu tóte acestea nu mĕ simţiam bine lângă dênsul, nicĭ chiar atuncĭ, când avui fericirea, ca sĕ împuşc un cerb frumos.

Mĕ bucuram, că în ḑiua următóre nu ne-a mai însoţit. Pe când traversam pădurea, ne fugì însĕ fără de voiă gândul la dênsul.

— „Abia acum câte-va ḑile“, îmĭ istorisì forestierul suprem, am aflat secretul vieţii acestui om. In fiă-care revier el era cunoscut, că făcea sĕ dispară hoţii de vênaturĭ.

— „Sĕ dispară?“

„Da, ei dispăreau fără urmă. In ultimul loc, unde a fost în serviciu, fù greu bănuit, că a stins vieţa unui ţĕran cunos-

şi acésta s'a făcut nu prin rectorul universitar, ci au fost trimişĭ poliţiştĭ în edificiul universitar, carĭ au declarat societatea de disolvată, ér cassa societăţii au sigilat'o. Se vorbesce, că tinerilor li-se vor subtrage stipendiile şi li-se vor opri scutirile de didactru.

Până în 18 Octomvre séra au fost ascultaţĭ 70 studenţĭ, dintre carĭ *30 sunt închişĭ*. Din cercetărĭ reese ca iniţiator al mişcărilor juristul Stefan *Radicĭ*, care e un tînĕr cu desĕvêrşire lipsit. In 1893, la banchetul dat cu ocasiunea aniversărei de 300 anĭ a învingerei dela Jissex, el a vătĕmat într'un toast pe Banul, pentru care a fost eliminat dela universitate şi judecat la închisóre pe trei lunĭ. De aci s'a dus la Podja, de unde a fost dat afară pentru „uneltirĭ panslaviste“. S'a reîntors apoi érăşĭ la Agram, unde în timpul din urmă s'a vorbit mult despre el, din causa molestărilor, ce le făcea funcţionarilor unguresci dela căile ferate.

*

Ministrul croat *Josipovich* declară înaintea unui colaborator al lui „Magyarország“, că cele întêmplate în Agram, după părerea lui, nu vor avé urmărĭ politice; se vor lua însĕ mĕsurĭ de-a controla mai tare *crescerea tinerimei* şi mai ales *activitatea profesorilor*. Demonstraţiunile, dise ministrul, au fost îndreptate mai mult numai în contra Sêrbilor.

La întrebarea, că *de unde vine duşmănia contra Sêrbilor*, ministrul arătă, că în guvernamentul actualului Ban e aplicat un singur Sêrb, anume şeful de secţiune Stankovits. Cu totul altfel era însĕ în timpul, când era Ban al Croaţiei contele Pejacevich; atuncĭ fişpanii în mare parte, funcţionarii dela Tablă şi aprópe toţĭ preşedinţii tribunalelor erau Sêrbĭ, carĭ astădĭ toţĭ sunt delăturaţĭ. De aicĭ duşmănia între Sêrbĭ şi Croaţĭ.

*

Studenţii maghiarĭ dela *universitatea din Budapesta* au ţinut Vinerea trecută, în edificiul universitar, *o adunare de protestare* contra studenţilor croaţĭ din Agram. Adunarea a fost cercetată de vre-o 800 studenţĭ, printre carĭ şi vre-o 20 universitarĭ croaţĭ, carĭ studiéză în Budapesta. Aceştia însĕ ca simpli privitorĭ. Proiectul de resoluţiune, în care se condamnă procedura tinerimei croate în terminĭ aspri, a fost presentat de „ujmagyar“-ul *Petrassovich* Geza.

Unii nu erau mulţămiţĭ cu proiectul de resoluţiune al „patriotului“ Petrassovich şi pretindeau „un ton mai aspru“; un alt tînĕr, cu numele Baross János, esprimă tocmai părerĭ contrare şi presentă un proiect de resoluţiune mai domol. Unii, între carĭ şi Croaţii presenţĭ, îl aprobau, alţiĭ îl întrerupeau în cursul vorbirei cu strigărĭ de „Jos cu el“ şi desaprobărĭ furtunóse. Altul propuse sĕ se facă demonstraţiunĭ contra Croaţilor. Se născù o gălăgiă mare, ér sfêrşitul a fost, că s'a primit totuşĭ proiectul de resoluţiune al lui Petrassovich. O parte din tinerii maghiarĭ se duseră apoi la anumiţĭ deputaţĭ din oposiţiă şi le făcură ovaţiunĭ.

*

In cluburile partidelor oposiţionale unguresci se ţin conferenţe peste conferenţe, al căror obiect de discuţiune îl forméză demonstraţiunile din Agram şi autograful preaînalt, care ar sta în contrast cu cele întêmplate acolo. In conferenţa clubului „independent şi dela 48“, Hollo Lajos a raportat, că Pázmándy s'a dus la Agram pentru a-şĭ câştiga informaţiunĭ, ér el a intrat în înţelegere cu cealaltă fracţiune a partidei pentru ca împreună „*sĕ tragă guvernul la rĕspundere în modul cel mai energic si sĕ pretindă cea mai deplină satisfacţiune*“. Toţĭ vorbitorii din club au fost de acord cu acéstă propunere a lui Hollo, pretindênd desvoltarea „celei mai energice şi celei mai acute acţiunĭ în dietă“. Tóte partidele din oposiţiă vor lucra solidar în cestiunea acésta.

Probabil, că încă în şedinţa de mâne, Marţĭ, se va aduce cestiunea în dietă.

## Congregaţiunea comitatului Braşov.

*Braşov*, 19 Oct. n.

Intre obiectele aduse înaintea adunării generale de tómnă a representanţei comitatului Braşov dela 17 l. c., — ţinută sub preşedinţa d-lui fişpan Mihail de *Maurer*, — pe lângă raportul semestral al vicespanului şi al preşedintelui oficiului orfanal, au fost mai importante: bugetul comitatens pe anul 1896. S'au primit propunerile comisiunei permanente, cu deosebirea, că aruncul pentru mărirea lefurilor funcţionarilor comitatensĭ din causa scumpetei a fost stabilit, la propunerea advocatului *Schnell*, cu 10/10 procente, în loc de 9/10 procente, cum a fost în anul 1895. Propunĕtorul a arătat, că cu tótă urcarea acésta, aruncul comitatens pe 1896 rĕmâne redus în total cu mai bine de un procent.

Bugetul oraşului Braşov pe 1896, nefiind încă presentat, s'a decis ca magistratul (primăria) sĕ fiă admoniat, ca în viitor sĕ nu se mai întêmple asemenĭ întârdierĭ, căcĭ la din contră se va procede în sensul legii contra amploiaţilor negligenţĭ.

Pentru a se desbate bugetul oraşului, se va ţiné în anul acesta o adunare estraordinară comitatensă.

In fine a venit la rênd punctul 51 al ordinei de di: „notele şi adresele altor municipii“. In decursul cetirei acestor note şi adrese de către d-l protonotar, membrul Dr. A. Mureşianu l'a rugat sĕ le predé mai încet, ca sĕ se pótă înţelege cuprinsul şi sĕ nu se trécă cu vederea cestiunĭ mai importante.

După cetirea adresei comitatului *Cianad*, care cere, ca comitatul nostru sĕ sprijinéscă representaţia lui privitóre la *prefacerea tuturor şcolelor* (şi a celor confesionale) *în şcóle de stat*, d. protonotar împărtăşesce, că comisiunea permanentă a comitatului Braşov propune, ca acéstă adresă *sĕ se ia spre sciinţă*.

Membrul *Dr. A. Mureşianu*, cerênd cuvêntul, combate în limba română atât cererea comitatului Cianad, cât şi propunerea comisiunei permanente. Arată, că nisuinţele maghiare şovinişte de a supune tóte şcólele conducerii statului şi a-le preface în şcóle de stat, ameninţă limba, cultura şi esistenţa naţională a popórelor nemaghiare şi urmăresc de-a dreptul maghiarisarea lor cu forţa. Un comitat ca al nostru, compus din naţionalităţĭ, nicĭ că póte intra în discusiunea unei cereri atât de monstruóse, ca aceea a celor din Cianad, ci trebue sĕ-o respingă cu indignare. Vorbitorul şi cu soţii séi românĭ nu pot primi propunerea de a-se lua spre sciinţă memorata representaţiune, pentru-că acésta ar involve o tacită şi indirectă aprobare a ei. Propune decĭ: ca adunarea sĕ hotărască, că *nu ia spre sciinţă* adresa comitatului Cianad, scopul ei fiind îndreptat în contra intereselor de viéţă culturale şi naţionale ale popórelor nemaghiare.

*Fişpanul-preşedinte* dice, că regretă, că nu pricepe limba română, de aceea rógă pe vorbitor a-şĭ espune propunerea în *limba statului*. Dr. *Mureşianu* regretă asemenea din parte-i, că fişpanul nu pricepe limba unei marĭ părţĭ a poporaţiunei comitatului. Ca scusă personală îĭ póte servi numai împrejurarea, că n'a sciut înainte, că va ocupa acest post de onóre, care chiar în sensul legii (de naţionalitate) îl deobligă a cunósce limba poporaţiunei comitatului condus de d-sa. In ce privesce însĕ cererea preşedintelui, ca vorbitorul sĕ se foloséscă de „limba statului“, n'o află de loc îndreptăţită. D-sa, ca membru al congregaţiei, are dreptul de a vorbi aicĭ în limba sa maternă şi nu póte fi nicĭ de cum obligat a vorbi în „limba statului“. Dér pentru a fi de toţĭ mai bine înţeles, e gata a tălmăci cu câte-va cuvinte propunerea sa în limba germană. *Fişpanul* observă, că vorbitorul nu este competent a judeca, ce cunoscinţă de limbĭ trebue sĕ aibă d-sa; îşĭ esprimă din nou regretul, că nu pricepe limba română, dér legea nu pretinde dela fişpan, decât numai cunóscerea „limbei statului“. Dr. *Mureşianu* declară încăodată, că dênsul nu este obligat a vorbi în „limba statului“, ci are dreptul a-se folosi aicĭ de limba sa maternă, de unde urméză, că are dreptul a pretinde, ca sĕ fiă şi priceput de conducĕtorii adunării. Redă apoi scurt propunerea finală şi în limba germană.

*Preşedintele* observă, că *nu se póte critica* aicĭ adresa comitatului Cianad, ci adunarea are sĕ se pronunţe numai, décă se alătură la ea orĭ nu, da orĭ ba. Prin aceea, că „se ia spre sciinţă“ încă nu s'ar declara alăturarea la acea adresă.

Presbiterul *Hubbes* crede importante espunerile lui Mureşianu şi e de părere, că trebue sĕ se dea espresiune în tóte împrejurările cugetării şi sentimentelor poporaţiunii nemaghiare a comitatului, care condamnă orĭ-ce încercare de-a preface scólele poporale în şcóle de stat. D-sa, după ce şi aşa nu se póte tranşa aicĭ cestiunea, propune sĕ se dică: „deşi nu putem consimţì la adresa din Cianad, o luăm la cunoscinţă.“

Contra propunĕtorilor s'au ridicat din partea maghiară Dr. *Otroban* şi presbiterul *Moor*, susţiind propunerea comisiunei permanente.

Punêndu-se la votare acéstă propunere, ea fù primită de majoritate (Saşii moderaţĭ şi Maghiarii). Contra simplei luărĭ spre sciinţă au votat numai membrii românĭ şi Saşii verdĭ.

## România agricolă.

**V. Starea agriculturei actuale.**

(Urmare).

Cultura vitelor a scădut enorm, numeric şi calitativ, până în punctul de a dispăré cu totul. Proprietarii fórte puţine vite ţin, ér arendaşii mai că nu ţin vite de loc, de-órece vitele nu rentéză, dic dênşii, nu produc. Cultivă altul cincĭ,—sése moşii marĭ şi nu are mai mult de 5—10 plugurĭ proprii. Proprietarii din Moldova au desfăcut şi ei ciredile şi tămăslicurile marĭ de vite frumóse şi acum nu se mai găsesc boi frumoşĭ nicĭ acolo. Mocanii sunt în deplină decădere şi dispariţiune. Câte vite ţin proprietarii marĭ şi micĭ se va vedé mai târdiu.

Puţine vite ţin ţĕranii, însĕ din causa miseriei, în care trăesc vara şi érna, ele au degenerat şi pipernicit cu totul. Şi ca forţă, şi ca producţiune ele sunt cu totul de compătimit. Pe „caii din paie“ şi boii iernaţĭ afară sub ceriul liber, primăvara îi poţĭ trânti de códă, dearêndul, vacile nu au o picătură de lapte, oile es smulse şi tunse din érnă. Vite ceva mai bune şi mai numĕróse ţin ţĕranii dela Baltă din satele de pe marginea Dunării şi dela munte, căcĭ Bărăganul este adĭ întreg supus plugăriei.

După specii şi varietăţĭ, caii au dispărut aprópe cu totul din ţéră şi toţĭ caii îi importăm din afară; numai pentru armată dăm pe fiăcare an peste un milion de lei. Vitele cornute de rassă podolică, fiind rĕu ţinute şi mai rĕu hrănite, „tratate vara şi érna cu răbdărĭ prăjite“, au degenerat; ne trebuesc 4,6,8—10 boi sĕ înjugăm la plug şi 4—6 boi la o grapă de mărăcinĭ. Rassa indigenă de Moldova a decădut; la cea

---

cut ca hoţ de vênaturĭ, fără ca însĕ sĕ fiă motive temeinice pentru acéstă bănuială, şi astfel a fost transferat aicĭ. In tot ţinutul 'i-se dase numele: „*Forestieru — mórte*.“ Şi când îl vĕdui îmĭ făcù impresiunea, că acest om ar fi gata de-a jertfi cu sânge rece o viéţă omenéscă. Dér în curênd mĕ deprinsei cu mina sa posomorîtă şi cu porecla sa. Vênătorul este de multe-orĭ tăcut din fire, un vênător şi forestier limbut e un *non sens*. Acum câte-va sĕptĕmânĭ a dispărut şi aicĭ în pădure urma unui hoţ de vênaturĭ. Că forestierul fusese în revier, se scie, şi aşa ajunseră lucrurile înaintea judecăţii. Şi eu am fost citat. El negă scurt totul şi totuşĭ eu, ca şi preşedintele tribunalului, eram de părere, că forestierul sĕvîrşise şi acéstă ucidere, ca şi pe celelalte. Dér nu se putea dovedì nimic şi eu putui numai sĕ-i dau un certificat de bună conduită. El fù prin acésta scăpat.

La ocasiune îl întrebai cu francheţă, cum s'au petrecut lucrurile. — „Il întêlniĭ lângă cósta muntelui“, dise el fără a-şĭ schimba faţa, „şi l'am împuşcat.“

„Il întrebai, cum de a ajuns el la fapta acésta grozavă. Mĕ aşteptam sĕ dică, că hoţul a puşcat mai întâiu. Dér nimic despre aşa ceva. El îmĭ povestì, că şi tatăl sĕu fusese forestier şi, fiind-că odată a trebuit sĕ denunţe pe un hoţ de vênaturĭ, acesta într'o di venì pe furiş şi îl împuşcà.

„Acéstă întêmplare făcù asupra lui o impresiune îngrozitóre şi din momentul acela se jurase, că pe nicĭ un hoţ de vênaturĭ, pe care-l va întêlni, nu-l va lăsa în viéţă.

„De atuncĭ tuturor hoţilor de vênaturĭ, aflătorĭ în revierul acestui om, le fù sórtea scrisă: dispăreau fără urmă. Ce e drept, îl bănuiau şi-l transferau dela un loc la altul, dér, după cum vedĭ, el nu se lasă de grozava sa meseriă“.

— „Ei, şi ce ai de gând sĕ facĭ?“ îl întrebai eu.

— „Eu singur nu sciu“, dise bĕtrânul. „Trebue sĕ-l denunţ în orĭ-ce cas. Ar fi trebuit s'o fac acésta imediat, mai înainte de a se căsĕtori. Dér nu m'a lăsat inima. M'am gândit, că pĕcătosul, pe care l'a ucis, sta însu-şĭ sub bănuiala de omor, şi că probabil el împuşcase mai întâiu asupra forestierului. Aveam mare speranţă, că-l va mai îndrepta femea, după ce se va însura; cugetam, că de o miiă de orĭ ai mai multă bucuriă de un pĕcătos, care se pocăesce, decât de un drept, şi speram, că odată totuşĭ va fi cu inima împăcată. Am fost şi sunt înamorat în acest om brav, şi cred, că toţĭ, carĭ au cădut sub mâna sa rĕsbunătóre, nu fac la un loc cât dênsul. Dér totuşĭ, n'am avut dreptate!“

Bĕtrânul suspină. Merserăm în tăcere mai departe. Forestierul-şef devenise fórte gânditor; de sigur, că se lupta cu sine însu-şĭ. Şi fără nicĭ o pradă ne întórserăm acasă.

*

In saniă veneau dela nuntă „Forestierul mórte“ şi tinĕra sa soţiă, frumósă şi înfloritóre. El însu-şĭ mâna caii prin pădure, către casă. Pădurea era întunecósă, zăpada cea albă arăta drumul. Cu amêndouĕ mânile ţinea el frênele, ér pe tinĕra sa soţiă o ţinea îmbrăţişată la stânga; strînsă la pieptul sĕu, ea dispărea între încreţiturile mantalei sale. In decursul călĕtoriei se părea, că plutesc în jur nisce finţe albe, la a căror vedere ea trăsărea. Erau pietri, arborĭ rĕsturnaţĭ, acoperiţ de zăpadă. Zurgăitul clopoţeilor suna aşa de răguşit, ca şi clopotele de morţĭ....

Forestierul mâna ca vêntul, plesnind din biciu. El sta drept, ca lumînarea; ochii séi priveau ager şi fulgerător. Faţa sa, de obiceiu palidă, era acum roşiă. Strângea cu putere la peptul sĕu pe tinĕra soţiă. „Ce frumos!“ dicea el sărutându-o cu foc. „Singur, departe de pigmeii de ómenĭ, carĭ abia merită glonţul vênătorului!“ Aşa îşĭ gândea el, — singur, lângă finţa încântătóre, care, ca un porumbel fricos, căuta scut la dênsul, dér în acelaşĭ timp se temea de el, — ce plăcere mare!

Simţĕmintele mai blânde din interiorul sĕu tîmpiseră aprópe cu totul; simţĕmêntul sĕu de rĕsbunare, şi iubirea faţă de ea era mai mult de natură dominantă şi sensuală.

Şi pe când mâna el astfel prin tăcerea nopţii, părea, că e un bandit, care furase o femeă şi o ducea acum în vizuina sa, ca pe o sclavă. De-odată se audi un sgomot, caii se ridicară în două picióre. Incă-odată se aude sgomotul aprópe de cai.

„Inainte!“ sbierà forestierul plin de furiă, dând biciu cailor; femea înspăimên-

de Muntenia boii sunt ca pisicii, încât îi poţi ridica în braţe, pe orĭ şi care; cea de câmpiă din Transilvania a Mocanilor s'a corcit, a degenerat. Până mai acum 3—4 anĭ statul nostru nu crescea o códă de vită, şi nu avea decât doi mĕgarĭ deveniţĭ celebri, de carĭ s'a ocupat şi presa şi parlamentul. Herghelia dela Nucet a dispărut de răpciugă. Acum suntem pe punctul de a face primul pas serios în direcţiunea acésta — prin înfiinţarea fermelor model, carĭ se pun în aplicare din tómna acésta.

Vite de rasse streine au fost importate de repeţite-orĭ şi de diferite rasse, dér nefiind o conducere unitară şi o direcţiune dată de sus, ele tóte s'au zădărnicit şi mai cu sémă după ce le-am supus la acelaşĭ regim ca şi pe cele indigene. Astfel, veḑĭ vite de rassă de Olanda, încrucişate cu cele indigene, séu de Simenthal, am găsit vite de rassa cea mai delicată a Angliei — rassa Durrham séu Shorthorn — ţinute érna afară în zăpadă. Resultatul şi-l póte orĭ-cine închipuì.

Lăptării marĭ nu avem, abia 3—4 de cele micĭ. Una singură este de ceva însemnătate, pe moşia Broştenĭ, proprietatea particulară a M. S. Regelui. Şcolĭ de lăptăriă decĭ nu căutăm. In schimb importăm unt şi brânzeturĭ din streinătate pentru vre-o 2 milióne de lei pe an, şi ne plângem, că vitele la noi nu rentéză, că sunt neproductive.

Introducerea stabulaţiunei, ţinerea vitelor vara în grajd—pentru carĭ stăruesc în streinătate tóte guvernele,—la noi ar fi cea mai mare nenorocire, căcĭ ar face sĕ se dĕrîme întreg edificiul de carton al arendăşiei şi sistema de cultură a nóstră. Şi totuşĭ şi la noi este absolută şi urgentă necesitate, de-a face ceva pentru a pune capĕt dispariţiunei şi degenerării vitelor din ţéră.

Cultura şi îngrăşarea rîmătorilor, odinióră forte întinsă în părţile Craiovei, aḑĭ a decăḑut cu totul până în a apune. Infiinţarea têrgului de rîmătorĭ dela Severin şi a celui de vite cornute şi oi din Constanţa nu au avut nicĭ o înrîurire şi amêndouĕ o sĕ dispară de inaniţiă.

Cultura albinelor, odată atât de înfloritóre în principate, despre care Sulzer, Wolf şi alţii scriu, că boerii aveau câte 15—20—30 mii de stupĭ, unul, şi că stupul dedea pe an câte 8—10 roi, — astăḑĭ a dispărut cu desĕvêrşire atât din câmpiă, cât şi la coline. Şi cum sĕ nu dispară, când vara întrégă în câmpia plană şi cât veḑĭ cu ochii nu poţĭ zări o floricică séu un fir de érbă verde, érla munte s'a pus petrişul în mişcare. Asupra lor însĕ vom mai reveni.

*Cultura vermilor de mătase*, odinióră înfloritóre, a decăḑut aprópe cu totul, ţeserea de borangic, pânză şi şaiac în casă, a devenit fórte rară la ţĕrancele şi prin satele nóstre. Fostul ministru Carp şi-a dat multă silinţă pentru reînfiinţarea lor. Nu scim, décă tendinţele aceste laudabile vor reuşi, orĭ ba.

(Va urma)

## SCIRILE DILEI.

9 (21) Octomvre.

**Carte oprită.** Ministrul de culte ungar a eschis din tóte şcolile şi bibliotecile din Ungaria cartea „Fragmente din autorii românĭ vechĭ şi modernĭ", de C. S. Stoicescu, apărută în Bucurescĭ, pe motiv, că ar conţiné bucăţĭ de cetire, carĭ aţîţă poporul român contra statului maghiar.

—o—

**Lista virilişţilor românĭ** din comitatul Sĕlagiu pe anul 1896: 1. Georgiu Pop de Băsescĭ (Iljésfalva) cu 763 fl. 63 cr. 2. Andreiu Cozma (Şimleu) cu 367 fl. 96 cr.*) 3. Vasiliu Mica, notar (Szamos Udvarhely) cu 305 fl. 37 cr. 4. Georgiu Pop, advocat (Zelau) cu 263 fl. 25 cr.*) 5. Dr. Vasiliu Gyurco, pretor (Cehul Silv.) cu 261 fl. 54 cr.*) 6. Alexandru Pop, jude cerc. (Cehul Silv.) cu 258 fl. 10 cr.*) 7. Ioan Ch. Dragomir, paroch (Năprad) cu 252 fl. 56 cr.*) 8. Laurenţiu Caba, preot (Goroslăul mare) cu 235 fl. 36 cr.*) 9. Florian Cocian, advocat (Cehul Silv.) cu 212 fl. 52 cr.*) 10. Vasiliu Pop, preot (Vorţa de jos) cu 194 fl. 04 cr.*) 11. Ioan Bancoş, proprietar (Selsig) cu 190 fl. 08 cr. 12. Dr. Ioan Maniu, advocat (Şimleul Silv.) 184 fl. 92 cr.* 13. Zaharie Varra, proprietar (Bârsĕul de sus) cu 180 fl. 47 cr. 14. Ioan Basti, proprietar (Chişfalĕu) cu 175 fl. 26 cr. 15. Dănilă Delei, notar cerc. (Pesceseu) 170 fl. 04 cr. Cei însemnaţĭ cu * (steluţă) plătesc contribuţiune duplă.

—o—

**Nouĕ numirĭ în România.** Em. Culoglu, fost prefect de judeţ, fù numit prin decret regal prefect al poliţiei capitalei Bucurescĭ, în locul d-lui colonel M. Capşa, care a demisionat. Au mai fost numiţĭ: Dr. Petrini-Paul director general al serviciului sanitar superior, în locul d-lui Dr. Felix; Tache Protopopescu secretar general al ministerului de finance; Gh. Morţiun secretar general al ministerului de interne; N. Vrăbiescu, director al „Monitorului Oficial", în locul d-lui Balş. A. Saligny a fost însărcinat provisor cu direcţiunea Căilor ferate române.

—o—

**Vênătóre norocósă.** Erĭ o societate de vênătorĭ de aicĭ merse la Bacĭfalĕu pentru a vêna căprióre. Sosind la locul destinaţiunei, gonacii, pe carĭ vênătorii îi trimiseră înainte, întimpinară pe aceştia cu vestea, că nu departe de acel loc au fost împresuraţĭ de *8 urşĭ*, şi că ei au şi puşcat asupra lor. Merseră cu toţii într'acolo unde în adevĕr aflară urme de sânge. In fine deteră de urma urşilor, dintre carĭ puşcară o ursóică mare şi un puiu al ei; un al treilea urs, după-ce fù greu rănit, o luà la fugă; vênătorii speră însĕ, că şi pe acesta îl vor afla unde-va mort. La re'ntórcere, vênătorii braşovenĭ mai puşcară o căprióră şi doi iepurĭ. Astfel ei au sosit în Braşov cu o pradă, la care nu s'au aşteptat.

—o—

**Pesionare.** D-l Ilariu *Pahone*, consiliar militar de compturĭ, la rugarea sa a fost pensionat, esprimându-i Majestatea Sa mulţămita preaînaltă pentru serviciile prestate.

—o—

**Contele Welsersheimb,** ministrul Austro-Ungariei la Bucurescĭ, care după cum se scie, este chemat în ministerul de esterne din Viena ca şef al divisiei I politice, a presintat Vinerea trecută M. Sale Regelui Carol scrisorile sale de rechiămare. Succesorul d-lui conte Welsersheimb este baronul de Aehrenthal, fost consilier de legaţiune la Petersburg şi în timpul din urmă şef de secţiune în ministerul de esterne austriac.

—o—

**O graţiare târḑiă.** Se scie, că contele Zdenko Klebersberg, care a fost amestecat în cestiunea lui Alexiu Bokros, a fost pedepsit, pentru-că a calumniat un jude, la 6 lunĭ închisóre ordinară. Sora contelui a cerut dela monarch graţiarea fratelui ei. Monarchul l'a şi graţiat şi actul de graţiare i-s'a comunicat contelui osêndit ḑilele trecute, când mai avea sĕ şéḑă în temniţă numai 8 ḑile până la împlinirea pedepsei.

—o—

**Numire.** Vice-notarul Zachariă *Puşcariu* a fost numit sub-jude.

—o—

**Societatea teologico-pedagogică: „Ión Popasu"** din Caransebeş pe anul şcolar curent 1895/96 s'a constituit în următorul chip: Preşedinte s'a ales cu aclamaţie D-l prof. Dr. Petru Ionescu; vicepresident şi redactor al fóiei „Progresul" s'a ales cu aclamaţie: Iancu Isfan Stan, teolog c. III.; notar I: Sava Secoşan, teolog c. III.; notar II: Ioan Cioc, ped. c. III.; bibliotecar: Coriolan Zuiac, teolog c. II.; cassar: George Dogariu, teolog c. II; controlor: Ión Naia, ped. c. III.; vicebibliotecar: Ioan Prohab, ped. c. II. Membri în comitet s'au ales: Ioan Pincu, teolog c. III.; Iosif Birta, teolog c. III.; Ioan Buliga, teolog c. II.; Valeriu Dabicĭ, teolog c. II.; Cornel Panciovan, teolog c. I.; Radu Pirtea teolog c. I.; Nicolae Gavrilă ped. c. III; Petru Oprişteanu, ped. c. II.; şi Ioan Oprea ped. c. I.

—o—

**Serbărĭ în Germania.** Impĕratul şi împĕrătésa Germaniei au sosit în 18 l. c. pe la amiaḑĭ pe pieţa *monumentului împĕratului Frederic* la *Woerth*. După salutările guvernatorului prinţ de Hohenlohe şi discursul generalului Mischke, monumentul a fost descoperit şi remis pazei guvernatorului. Impĕratul Wilhelm călare a rostit un discurs. A mulţumit în numele împĕrătesei Frideric şi a casei de Prusia pentru dovedile de simpatie şi de pietate date aḑĭ. A esprimat dorinţa de a-se lua angajamentul solemn, în faţa monumentului, de-a face totul pentru a conserva ceea-ce s'a câştigat. A terminat strigând ura pentru împĕrătésa Frederic. Majestăţile lor, personagiile princiare şi deputaţiunile au depus coróne. După defilarea trupelor personagiile princiare s'au dus la Froeschwiller, ca sĕ dejuneze la contele Dworekheim. După améḑĭ au plecat la Strasburg unde au sosit cu împĕrătésa Frederic la 5 óre.

## Convocare.

Adunarea generală a despărţământului al II-lea al Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român se convócă pe ḑiua de *3 Noemvre 1895* la 2 óre p. m. în comuna *Tohanul vechiu*, la care se invită onoraţii membri şi toţĭ aceia, carĭ se interesézǎ de progresul poporului român.

Onoraţii membri sunt rugaţĭ a-şĭ achita taxele.

Zĕrneştĭ, 12 Octomvre 1895.

Nicolau Garoiu,
director.

NECROLOG. Vĕd. Magdalena Boroş n. Bozoutai ca sócră, Ión Marcuş ca frate, Ana ca soră, Alesandru Demetriu, Maria şi Ana Marcuş ca nepoţĭ şi nepóte, în numele lor şi al celorlalţĭ consângenĭ cu inima înfrântă de durere anunţă repausarea în Domnul a iubitului lor ginere, frate, unchiu şi consângén **Nicolau Marcuş**, paroch gr. cat. în Oradea-Mare, asesor consistorial, referent la tribunalul matrimonial, membru la oficiul esactoral diecesan şi directorul şcólei elementare gr. cat. din Oradea-Mare, întêmplată în 7 (19) Oct. 1895 în an. 54-lea al etăţii şi 29 al preoţiei sale.

Oradea-mare 7 (19) Oct. 1895.

Fiă-i ţĕrêna uşoră şi memoria binecuvêntată!

## DIVERSE.

**Glume de litere în istoriă.** Lucru curios: mai toţĭ bărbaţii, carĭ au fost primminiştri şi şefĭ de cabinet aprópe în acelaşĭ timp în Austro-Ungaria, au avut nume, carĭ s'au început şi se încep cu aceleaşĭ litere iniţiale: Pe când prim-ministru era în Viena A u e r s p e r g, în Budapesta era A n d r a s s y, de-odată cu T a a f f e a fost T i s z a, cu W i n d i s c h g r a e t z a fost W e k e r l e, cu contele B a d e n i, actualul prim-ministru este baronul B a n f f y.

**Viéţa socială în Londra.** In cel mai aristocratic district al Londrei, în West-End, esistă o specială agentură, care furniséză óspeţii la prânḑurĭ, balurĭ şi serate. Se întêmplă, că óspeţii cutăruia renunţă în ultimul moment la participare; în astfel de casurĭ stăpânii casei trimit la agentură şi-'şĭ „comandă" doi-trei cavalerĭ orĭ dame. Agentura încunosciinţéză numai decât pe confidenţialii sĕi, carĭ apoi grăbesc la locul destinaţiei lor. Veritabilii invitaţĭ nu danséză bucuros, ér dómna casei are datorinţa sĕ îngrijéscă de amusarea cocónelor. In ast-fel de casurĭ sunt fórte bine veniţĭ óspeţii comandaţĭ, carĭ pe lângă aceea că primesc câte 10 fr. pentru acoperirea speselor, mai au şi „fericirea" sĕ danseze cu dame alese, frumóse şi tinere, — şi sĕ prânḑéscă bine! S'au întêmplat şi casurĭ, că unul dintre aceştĭ óspeţĭ furnisaţĭ a produs „tichi-tichi" la inima câte-unei dame tinere şi bogate, care apoi l'a făcut sĕ bată calea înflorilată a prinţului Hymen. Agentura trimite comandatorului un cont destul de pipĕrat, mai ales décă'i furniséză câte-un óspe mai „distins". Pe timpul când în Londra viéţa socială e în flóre — Mai şi Iunie — agentura face daraverĭ escelente, dér nu-i merge rĕu nicĭ în cele-lalte perióde ale anului. Agentura acésta are la disposiţiune marfă pentru orĭ-ce destinaţiune. Ast-fel d. e. are ómenĭ, pe carĭ îi furniséză numai pentru petrecerĭ libere, în grădinĭ, alţii pentru salóne, etc. Are apoi şi detectivii ei particularĭ. S'a întêmplat adecă la o ast-fel de petrecere, că o damă şĭ-a perdut broşa de diamante, ér alta scăpându-şĭ jos evantaiul, de-odată cu ridicarea acestuia a făcut nevĕdută şi broşa. Detectivul, care de alt-cum era îmbrăcat pe deplin conform „bontonului", se apropiă cu reverinţă de dama cu pricina, care era din o familiă distinsă, şi o face atentă între complimente profunde, că între cutele fustei sale cu bună sémă „s'a perdut-o broşă de brilante, care numai cu puţin mai 'nainte căḑuse dela o altă damă. Dama la început dă pe indignata şi ofensata, dér la insistenţa curtuósă a detectivului la urma urmelor totuşĭ s'a vĕḑut constrînsă sĕ predea broşa. Detectivii aceştia particularĭ însĕ sunt atât de abilĭ şi galanţĭ în împlinirea oficiului lor, încât episódele de soiul celui descris aci se strecóră de tot neobservate printre mulţimea, ce-şĭ petrece fără nicĭ o grijă.

## Literatură.

A apărut **Liturgia** S. Ioan Chrisostom, compusă pentru cor bărbătesc de **Ioan Vidu.** Composiţiunea este proprietatea autorului şi un esemplar costă 4 fl. Tot de acelaşĭ autor a apărut piesa „*Nu desperaţĭ*", pentru cor bărbătesc. Preţul 30 cr.

*

Sub direcţia d-lui *Dumitru Stăncescu* s'a publicat în editura librăriei *Carol Muller* din Bucurescĭ **Calendarul Ilustrat** al „Bibliotecei pentru toţĭ" cu 14 gravurĭ fórte bine reuşite şi 176 paginĭ cu o materiă alésă din autorii cei mai bunĭ românĭ şi streinĭ. Calendarul acesta se vinde cu preţul moderat de 50 banĭ = 25 cr.

*

**Linişteа Casei,** romanŭ de *I. C. Panţu* formatŭ mare 203 pagine. Costă 60 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

tată îl strigă pe nume. De-odată vĕḑù lângă sine o licărire de lumină, o împuşcătură pĕtrunde la urechia sa..... Sania sbóră trasă de caii fără cârmaciu....

O alergare nebună prin tăcuta natură. Tinĕra femeă îşĭ ţine bărbatul în braţe; el nu mai póte vorbi, glonţul i-a găurit cósta.

Sforăind, plinĭ de spume, se opresc caii înaintea forestieriei. Servitórea, vênătorul alergară afară. Ei transpórtă pe „Forestierul mórte" la patul sĕu de nuntă — mort!

*

Nimenea nu scie cu siguranţă, cine l'a împuşcat. Fratele ultimei sale victime a emigrat, şi, deşi mulţĭ îl bănuesc, că a sĕvîrşit fapta, nu mai e posibil sĕ pună mâna pe dênsul.

In mijlocul pădurei se află o biserică. Lângă ea e îngropat „Forestierul mórte". Pădurea a fost patria sa, acolo se odichnesce el pentru veciă. Se ḑice, că pe la óra spiritelor, nóptea, rĕsună împuşcăturĭ prin pădure, carĭ vin din cimitir. Se ḑice, că „Forestierul mórte" se scólă din mormênt şi merge la vênătóre.

(*R. L.*) Ucu.

# Anunciurĭ
## (inserţiunĭ şi reclame)

**Suntŭ a se adresa subscrise, administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.**

Administr. „Gazeta Trans“

## Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Octomvre 1895.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 120.80 |
| Renta de coróne ung. 4% . . . | 98.85 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 123.85 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.45 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.— |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 97.65 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | —.— |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 161.50 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin. | 144.75 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 100.50 |
| Renta de argint austr. . . . . | 100.65 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 121.35 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . | 151.50 |
| Acţii de ale Băncei austro-ungară. | 1059.— |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit. | 481.— |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit. | 398.50 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 9.53½ |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 58.80 |
| London vista . . . . . . . . | 120.05 |
| Paris vista . . . . . . . . . | 47.52½ |
| Rente de coróne austr. 4%. . . | 101.10 |
| Note italiene. . . . . . . . | 45.12 |

## Cursul pieţei Braşov.

Din 19 Octomvre 1895.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.49 | Vênd. | 9.52 |
| Argint român. | Cump. | 9.45 | Vênd. | 9.50 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.51 | Vênd. | 9.53 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.75 | Vênd. | 5.80 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 128.— | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 58.60 | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | 10.75 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.75 | Vênd. | 101.75 |

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**



# Kundmachung.

Mit 1 Iänner 1896 wird die Lieferung nachstehender, für die Garnison Kronstadt erforderlichen Menage-Artikel auf die Dauer eines Iahres d. i. bis 31 December 1896, vergeben, u. zwar:

Gruppe I
1. Rind Schweine-Kalb und Schaf-Fleisch,
2. Schmalz und Spek,

Gruppe II
3. Mehl Nr. 0, Nr. 3 und Nr. 7 (Budapester Typen)
4. Gemüse, Gewürze, Grünzeug etc.,

5. Semmel und Semmelbrösel,
6. Essig und
7. Zucker.

Die in den Gruppen I und II, sowie die unter Punkt 6 und 7 angeführten Artikel, werden auch getrennt vergeben.

Offerte, versehen mit einem Vadium von 50 fl., sowie Muster-Proben sämmtlicher Artikel, sind bis 10 November l. I. an die Verwaltung (Truppen Spital Nr. 13, wo auch nächere Bedingungen zu erfragen sind), einzusenden.

Die Offertverhandlung findet am 15 November d. I. statt, worauf die Verständigung der Offerenten erfolgt.

Kronstadt am 18 Oktober 1895.

805,1—1 **Die Verwaltung.**

Sz. **257**—1895 végr.

# Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Zernesti kir. jbiróságnak 525—894 sz. a. kelt végrehajtást rendelő és a Zernesti kir. járásbiróságnak 1940—895 sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Bucur Gonţa simoni lakós javára Moşoiŭ Iosif alsó moecsi lakós ellen 101 fr. töke, és eddigösszesen 20 frt. 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 340 frt. becsült ingóságok u. m. lovak, sertések, széna és burgonya nyilvános árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek az 1957—1895 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Alsó Móecsen és Fundátán leendő eszközlésére 1895-ik évi Oktober hó 25-ik napjának délelött 8 és következö órája határidöül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérönek becsáron alól is elfognak adatni, a netaláni elsöbbségi igénylök pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéséig érvényesitsék.

Az elárverezendö ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendö.

Kelt Zernesten, 1895 évi Oktober hó 12-én.

HUSZÁR VILMOS
kir. birósági végrehajtó.

# Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

## Sosirea trenurilor în Braşov:

**1. Dela Pesta la Braşov:**

Tr. accelerat: — óre — m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

**2. Dela Bucuresci la Braşov:**

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: — óre — minute séra.

**3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)**

Trenul mixt: 7 óre 36 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

**4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.**

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

**5. Dela Sinaia la Braşov*)**

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

## Plecarea trenurilor din Braş.

**1. Dela Braşov la Pesta**

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: — óre — min. séra.

**2. Dela Braşov la Bucuresci:**

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: — óre — m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

**3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)**

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 óre — min. séra.

**4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.**

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

**5. Dela Braşov la Sinaia*)**

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca şi la sĕrbătorĭ.



Tipografia A. Mureşianu, Braşov.